

การประเมินผลความสำเร็จของสหกรณ์คอมทรัพย์

นายสุชาติ เอกนรงค์

005711

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทในสาขาวิชาสหกรณ์

แผนกวิชาเศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2520

EVALUATION OF ACHIEVEMENT IN SAVINGS COOPERATIVE

Mr. Suchart Eaknarong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics

Department of Economics

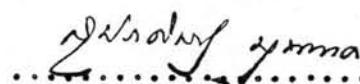
Graduate School

Chulalongkorn University

1977

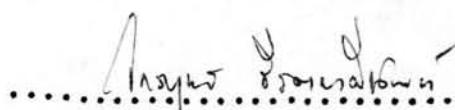
หัวขอวิทยานิพนธ์	การประเมินผลความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์
โดย	นายสุชาติ เอกมรงค์
แผนกวิชา	เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไกรยุทธ์ ชีรศยาคินธ์

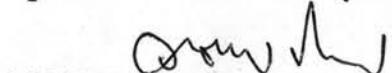
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

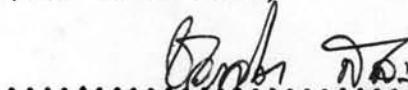
..... รักษาราชการแทนคณบกบบัญชีวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ มุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไกรยุทธ์ ชีรศยาคินธ์)

..... กรรมการ
(นาย วิเชียร โศกย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวิติ สล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การประเมินผลความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์
ชื่อ	นายสุชาติ เอกยังก์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไกรยุทธ์ มีรทบากี้นันท์
แผนกวิชา	เศรษฐศาสตร์
ปีการศึกษา	2520

บหคดยอ

สหกรณ์ออมทรัพย์ได้ก่อตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2492 และได้มีการขยายตัวออกไปในหมู่ชาวนา การและบรรดาภูมิที่มีรายได้ประจำน้อยอย่างกว้าง ขวางจนปัจจุบันมีสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งสิ้น 216 สหกรณ์ (31 มีนาคม 2520) ทำการ ดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ผ่านมาดังไม่ได้มีการประเมินผลกันอย่างจริงจังว่า สหกรณ์ ออมทรัพย์ทั้ง ๆ ที่ได้ก่อตั้งขึ้นมาันนั้น ได้ดำเนินงานไปตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในด้านของการส่งเสริมการออมทรัพย์ในหมู่ส่วนราชการเป็นหลักให้มากน้อยแค่ไหน ดังนั้น ใน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้เสนอแนวความคิดในด้านของการประเมินผล ความสำเร็จของสหกรณ์ ออมทรัพย์ โดยอาศัยวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นหลักในการประเมิน ซึ่งจะตั้ง เกณฑ์ในการประเมินขึ้นมา 2 เกณฑ์ ในเกณฑ์ที่หนึ่งจะเป็นการพิจารณาในด้านของการ ส่งเสริมการออมทรัพย์เป็นหลัก และในอีกเกณฑ์หนึ่งจะเป็นการพิจารณาในด้านของความ นักงงของกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ การประเมินทั้ง 2 เกณฑ์จะอาศัยจากรายงานผลการ ดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้ง ๆ เมื่อสิ้นปีค่าดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์

หลังจากที่ได้ทำการประเมินผลของสหกรณ์ออมทรัพย์ ตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งขึ้นมาใหม่ แล้ว หลังจากนั้นจะเป็นการทดสอบเกณฑ์โดยการใช้แบบสอบถามไปในหมู่ที่มีความนักงงกับ งานสหกรณ์ออมทรัพย์ในระดับกลาง ๆ เพื่อจะดูแนวความคิดของบุคคลเหล่านี้เพื่อนำมา พิจารณาคุ้ว่าในบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานสหกรณ์ออมทรัพย์ จะยอมรับเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นมา ทำการประเมินผลในที่ที่รอไม่

ผลจากการทดสอบในเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นมา โดยอาศัยข้อมูลจากแบบสอบถามเมื่อทดสอบโดยการเปรียบเทียบและทางสถิติแล้ว คือปรากฏว่า เกณฑ์ที่ตั้งขึ้นมาทำการประเมินผลนั้นเป็นเกณฑ์ที่จะสามารถนำเอาไปใช้ในด้านของการประเมินผลของสหกรณ์ออมทรัพย์ต่าง ๆ ได้เป็นการทั่วไปว่า ให้คำแนะนำตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์หรือไม่ หรืออยู่ในระดับมากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละสหกรณ์แก่ไหน。

THESIS TITLE   Evaluation of Achievement in Saving-Cooperative
NAME   Mr. Suchart Eaknarong
THESIS ADVISOR   Assistant Professor Kraiyudht Dhiratayakinant
DEPARTMENT   Economics
ACADEMIC YEAR   1977

ABSTRACT

Even since the first Savings Cooperative in Thailand was established in B.E. 2492, its number has rapidly increased up to 216 at present (31 March B.E. 2520). Though Savings Cooperatives are widely accepted among government officials and other regular income earners, no evaluation has been made on their operation whether it is successful according to their principal objectives.

This thesis propose 2 criteria upon which the success of Saving Cooperative can be appraised. One criterion is related to the saving promotion objective of Savings Cooperative, and the other to the security objective of the institutions themselves. These criteria are tested for there validiter by comparing the subjective evaluation of Savings Cooperatives at various level.

Having analysed data obtained from questionairs and having tested the findings through statistical method, the conclusion is that, these criteria are generally valid for the evaluation of the performance Savings Cooperatives.

คำนำ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนมีความประสงค์ที่จะเสนอแนวทางในการประเมินผลความสำเร็จของสหกรณ์คอมทรัพย์ ตามวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์คอมทรัพย์ พร้อมทั้งทดสอบเกณฑ์ในการประเมินผล เพื่อเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมกิจการสหกรณ์คอมทรัพย์ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ขณะที่เขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำเป็นอันมากจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไกรยุทธ์ ชีรพยายามศินันท์ อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์วิเชียร โภกน พร้อมทั้งได้รับแก้ไขขอบเขตของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีคุณค่าทางวิชาการยิ่งขึ้น นอกจากนั้นในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ ก็ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของชุมชนสหกรณ์คอมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด และเจ้าหน้าที่ของกองประมาณบัญชี กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำหรับการพิมพ์นั้นได้รับความช่วยเหลือจาก คุณอนงค์ ไชยจำเริญ หั้นหมด และเพื่อน ๆ จากกองวิจัยสินค้าและการตลาด กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ ได้ช่วยเหลือในการตรวจสอบทั้งฉบับและในค้านอื่น ๆ ผู้เขียนขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย สำหรับความ鼎相助และขอบพระคุณทั้ง ฯ นั้น ย้อนเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนทั้งสิ้น.

สุชาติ เอกนรงค์

ธันวาคม 2520

สารบัญ

หน้า	
๑ ✓	บทคัดย่อภาษาไทย .....
๑ ✓	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....
๑	คำนำ .....
๑	บทที่
1	1. บทนำ .....
1	- ความสำคัญของการศึกษา .....
2	- วัตถุประสงค์ของการศึกษา .....
2	- วิธีการศึกษา .....
4	2. สหกรณ์คอมทรัพย์และวัสดุประสงค์แห่งสหกรณ์คอมทรัพย์ .....
6	- สหกรณ์แห่งการก่อตั้งสหกรณ์ .....
7	- สหกรณ์แห่งการก่อตั้งสหกรณ์คอมทรัพย์ .....
9	- การก่อตั้งสหกรณ์คอมทรัพย์ในประเทศไทย .....
11	- การก่อตั้งสหกรณ์ในประเทศไทย .....
13	- การก่อตั้งสหกรณ์คอมทรัพย์ในประเทศไทย .....
15	- วัสดุประสงค์ของสหกรณ์คอมทรัพย์ .....
17	3. วิธีการและผลการดำเนินงานของสหกรณ์คอมทรัพย์ในประเทศไทย .....
17	- วิธีการดำเนินงานของสหกรณ์คอมทรัพย์ในประเทศไทย .....
22	- การบริหารงานของสหกรณ์คอมทรัพย์ .....
26	- ระบบบัญชีของสหกรณ์คอมทรัพย์ .....
30	- ระบบการเงินของสหกรณ์คอมทรัพย์ .....
33	- การตรวจสอบและควบคุมสหกรณ์คอมทรัพย์ .....
37	- ผลการดำเนินงานของสหกรณ์คอมทรัพย์ .....

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. การประเมินความสำเร็จของสหกรณ์คอมมาร์พย์	54
- หลักเกณฑ์ในการวัดความสำเร็จของสหกรณ์คอมมาร์พย์	54
- คำจำกัดความของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในเกณฑ์สำหรับประเมินความสำเร็จ	58
- วิธีการในการประเมินความสำเร็จของสหกรณ์คอมมาร์พย์	60
- วิธีการประเมินความสำเร็จของสหกรณ์คอมมาร์พย์จากตัวอย่าง	62
- ผลจากการประเมินความสำเร็จของสหกรณ์คอมมาร์พย์ตามเกณฑ์	
กำหนด	65
5. การทดสอบโดยเปรียบเทียบในเกณฑ์ที่นึงของการประเมินผลโดยอาศัย	
แบบสอบถาม	74
- คำต่าง ๆ ที่ใช้ในการทดสอบของเกณฑ์ B	75
- การสุ่มตัวอย่างในการใช้แบบสอบถาม	75
- การประเมินผลในเกณฑ์ B	76
- ผลการทดสอบจากแบบสอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานสหกรณ์	
คอมมาร์พย์ทั่วไป	78
- ผลการทดสอบจากแบบสอบถามจากเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์คอมมาร์พย์ใน	
ตัวอย่าง	84
- ผลการทดสอบจากแบบสอบถามผู้สมทั้ง 2 ชุดที่ผ่านมา	90
6. การทดสอบโดยเปรียบเทียบในเกณฑ์ที่สองของการประเมินผลโดยอาศัย	
แบบสอบถาม	97
- คำต่าง ๆ ที่ใช้ในการทดสอบของเกณฑ์ P	97
- การประเมินผลในเกณฑ์ P	98

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
- ผลการทดสอบจากแบบสอบถามตามจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานสหกรณ์ ออมทรัพย์ทั่วไป	98
- ผลการทดสอบจากแบบสอบถามจากเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ออมทรัพย์ใน ตัวอย่าง	103
- ผลการทดสอบจากแบบสอบถามผู้สัมภาษณ์ 2 ชุดที่ผ่านมา	107
 7. การทดสอบโดยเปรียบเทียบรวมยอดและการทดสอบทางสถิติ	113
- การทดสอบโดยเปรียบเทียบรวมยอด	113
- การทดสอบเกณฑ์การประเมินความสำเร็จโดยวิธีการทางสถิติ	128
- สรุปผลการทดสอบเกณฑ์การประเมินความสำเร็จของสหกรณ์ ออมทรัพย์	131
 8. บทสรุป	134
- ข้อสรุปเกตจากการประเมินผลความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์	138
 บรรณานุกรม	140
ภาคผนวก	142
- ภาคผนวก ก.	143
- ภาคผนวก ข.	146
- ภาคผนวก ค.	148
 ประวัติการศึกษา	159

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1. สหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิตสำหรับคนมีเงินเดือน งบแสดงฐานะและการเงินรวมในวันสิ้นปีปฏิทิน	39
2. แสดงรายได้และรายจ่ายของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งหมดในรอบ 8 ปี ...	45
3. แสดงทรัพย์สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งหมดในรอบ 8 ปี	47
4. แสดงหนี้สินและทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งหมดในรอบ 8 ปี	50
5. แสดงจำนวนเงินที่สหกรณ์ออมทรัพย์จ่ายให้สมาชิกทั้งหมดจากปี 2517-2519	52 /
6. สรุปผลการคำนีนงานเฉพาะปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบในเกณฑ์การวัดความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่คัดเลือกในปี 2518-2519	66
7. สัดส่วนของ B และ P ที่ได้จากการคำนีนงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในตัวอย่างระหว่างปี 2518-2519 และจัดลำดับที่ในสหกรณ์ตัวอย่างตามข้อกำหนด	67
8. คะแนนที่ได้รับจากแบบสอบถามทั้งหมดทั่ว ๆ ไป	77
9. คะแนนเฉลี่ยที่ได้รับจากแบบสอบถามทั่ว ๆ ไป และจัดลำดับที่โดยรวมปัจจัยอื่น ๆ	80 /
10. คะแนนเฉลี่ยที่ได้รับจากแบบสอบถามทั่ว ๆ ไป และจัดลำดับที่โดยรวมคะแนนของปัจจัยอื่น ๆ คร่าวๆ	82 /
11. คะแนนที่ได้รับจากแบบสอบถามจากผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ในตัวอย่างโดยในรวมปัจจัยอื่น ๆ	85 /

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

12. คะແນນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກແບບສອນດາມຈາກຜູ້ຊັດກາຮ່ວຍສະຫງົບຜົນທີ່ໃນຕົວຢ່າງໂດຍ ຮວມປັບປຸງຢືນ ທ.	88
13. คະແນນເນື່ອງທີ່ໄດ້ຮັບຈາກແບບສອນດາມທີ່ໄປແລະຜູ້ຊັດກາຮ່ວຍສະຫງົບຜົນທີ່ໃນ ຕົວຢ່າງໃນຮວມປັບປຸງຢືນ ທ.	91
14. คະແນນເນື່ອງທີ່ໄດ້ຮັບຈາກແບບສອນດາມທີ່ໄປແລະຜູ້ຊັດກາຮ່ວຍສະຫງົບຜົນທີ່ໃນ ຕົວຢ່າງຮວມປັບປຸງຢືນ ທ.	94